

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 9Csp/170/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2719201149
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Guček
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2022:2719201149.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica sudcom Mgr. Petrom Gučkom v právnej veci žalobkyne: K. Š., W.. XX.X.XXXX, trvale bytom L., N. X, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., IČO: 31 320 155, so sídlom Bratislava, Mlynské Nivy 1, právne zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., IČO: 53 255 739, so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, o vydanie bezdôvodného obohatenia a iné takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Súd žalobkyni priznáva v časti nároku na primerané finančné zadostučinenie nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovanému.

III. Súd žalovanému priznáva v časti nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobkyni.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 6.8.2019 domáha, aby súd určil, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX je bezúročná a bez poplatkov, zároveň aby uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 817,96 € z titulu bezdôvodného obohatenia a sumu 500,-€ z titulu primeraného finančného zadostučinenia.

2. Súd rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 9Csp/170/2019-85 zo dňa 1.6.2020, ktorým výrokom I. určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi stranami sporu dňa 26.3.2015 je bezúročná a bez poplatkov, výrokom II. uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 817,96 €, výrokom III. uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 500,-€ a výrokom IV. priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovanému. Žalovaný podal voči predmetnému rozsudku odvolanie v celom rozsahu. Krajský súd v Tmave ako odvolací súd rozhodol rozsudkom č. k. 25CoCsp/64/2020-152 zo dňa 26.10.2021, ktorým výrokom I. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil, výrokom II. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a IV. zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a výrokom III. zmenil výrok III. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 200,- €. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie posúdil otázku premlčania len v rámci subjektívnej premlčacej doby v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom objektívnou premlčacou dobou v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa nezaoberal. Z uvedeného dôvodu odvolací súd vrátil vec súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie vo veci s tým, že povinnosťou súdu bude posúdiť nielen subjektívnu, ale aj objektívnu premlčaciu dobu.

3. Súd vykonal dokazovanie zmluvou o poskytnutí pôžičky, prehľadom úhrad, výpisom z obchodného registra žalovaného, výpočtom RPMN, odpoveďou na žiadosť Ministerstva spravodlivosti SR, písomnými vyjadreniami strán sporu, upomienkami a zistil tento stav vecí:

4. Na základe Zmluvy o poskytnutí pôžičky zo dňa 26.3.2015 (ďalej len Zmluva) poskytol žalovaný spotrebiteľský úver žalobkyni vo výške 4.545,58 €, ktorý sa zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 90,92 € so splatnosťou 20. dňa v mesiaci, a to po dobu 120 mesiacov s termínom konečnej splatnosti v mesiaci marec 2025, t.j. celkovo mala žalobkyňa zaplatiť sumu 10.910,40 €. Zmluvné strany si zároveň dohodli RPMN vo výške 23,16 % a fixnú úrokovú sadzbu vo výške 23,16 %. Žalovaná do podania žaloby zaplatila celkovo sumu 5.363,54 €, po tomto dátume neuhradila žiadnu čiastku.

5. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka účinného v čase uzatvorenia Zmluvy (ďalej len Obchodný zákonník) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

6. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách účinného v čase uzavretia Zmluvy (ďalej len zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

7. Podľa § 2 písm. a/, b/, d/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, 5a)

b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,

d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

8. Podľa § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len Občiansky zákonník) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

9. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka.

10. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

11. Podľa § 107 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

12. Podľa § 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

13. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

14. Na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci súd vyhodnotil žalobu za nedôvodnú. Po nadobudnutí právoplatnosti výroku I. rozsudku tunajšieho súdu č. k. 9Csp/170/2019-85 zo dňa 1.6.2022 a výroku III. rozsudku odvolacieho súdu zostal predmetom konania nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 817,96 € z titulu bezdôvodného obohatenia. Súd mal preukázané, že žalobkyňa uzatvorila so žalovaným Zmluvu o úvere, na základe ktorej plnil žalovaný a poskytol žalobkyni spotrebiteľský úver. Žalobkyňa si nárok uplatňuje z titulu bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v sume rovnajúcej sa rozdielu poskytnutej sumy úveru zo strany žalovaného a sumy úhrady zo strany žalobkyne. Súd však žalobu zamietol, a to z dôvodu vznesenej námietky premlčania žalovaným. Súd konštatuje, že v danom prípade došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného dňa 22.6.2016, kedy naposledy plnila žalobkyňa (viď č.l. 19), t.j. hoci je zachovaná dvojročná subjektívna doba (žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela začiatkom roka 2018), objektívna premlčacia doba v zmysle ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka uplynula dňa 22.6.2019, žaloba však bola podaná na súd až dňa 6.8.2019, t.j. po jej uplynutí.

15. Súd uvádza, že ustanovenie § 107 Občianskeho zákonníka obsahuje kombinované premlčacie doby, a to subjektívnu, ktorá je dvojročná a objektívnu, ktorej dĺžka je určená podľa spôsobu získania bezdôvodného obohatenia. V prípade, ak bolo bezdôvodné obohatenie získané bez úmyselného konania, jej dĺžka je tri roky, avšak ak bol taký prospech získaný úmyselne, dĺžka premlčacej doby je desať rokov. Objektívnu premlčaciu dobu nemožno prekročiť, hoci by ešte boli splnené podmienky na plynutie subjektívnej premlčacej doby. V zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo. Začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je nezávislý od akejkoľvek subjektívnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení na jeho úkor a viaže sa len na jedinú rozhodujúcu okolnosť, ktorou je vznik bezdôvodného obohatenia (R 25/1986). Súd sa v danej veci stotožňuje s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.10.2018 pod sp. zn. 1Cdo/238/2017, v ktorom sa uvádza, že samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov nemôže bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu v postavení veriteľa. V takom prípade je potrebné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia. V zmysle rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16.9.2019 sp. zn. 17Co/799/2014 je nutné v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzavretia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzavretia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzročený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Žalovaný síce chcel získať odplatu vo forme zmluvných úrokov, to však nedokazuje jeho úmysel bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne. Súd na základe vyššie uvedeného dodáva, že zo strany žalobkyne nebolo preukázané, že by sa jednalo o úmyselné bezdôvodné obohatenie a teda má za to, že je potrebné aplikovať trojročnú premlčaciu dobu, nie 10-ročnú.

16. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 3 CSP a žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v časti nároku na primerané finančné zadosťučinenie, nakoľko hoci jej nebola priznaná celá žalovaná suma primeraného finančného zadosťučinenia, ktorú si nárokovala, v danom prípade bolo stanovenie výšky plnenia závislé od úvahy súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení č. k. 5M Cdo 7/2010 zo dňa 23.2.2011 stanovil, že súd môže priznať strane sporu náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak priznal nárok úspešnej strane sporu, nie však v požadovanej výške. Posledným výrokom súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania prvostupňového a odvolacieho konania voči žalobkyni, a to v časti nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, nakoľko v uvedenej časti bol žalovaný úspešný v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania súd rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník, a to po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z.. Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z. z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z. z.).